

**ČAJ ZA DVE ZA
MONOŠTER IN
PORABJE
STR. 2**

**IZLET
DRŽAVNE
SLOVENSKE
SAMOUPRAVE
STR. 10**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. oktobra 2003 ✱ Leto XIII, št. 20

Pogovor z Markom Sotlarjem, novim generalnim konzulom v Monoštru

»...diplomacija je predvsem poklic, kjer je treba veliko napisati.«

»Prihajam iz okolja, ki je izjemno polno idej, ambicij. Iz okolja, kjer praktično zmanjka časa za razmislek pri marsikateri življenjsko pomembni stvari,« je povedal novi generalni konzul R Slovenije v Monoštru, Marko Sotlar, ko sem ga vprašala, kako se počuti človek, ki prihaja iz velikih središč v podeželsko majhno mesto. »Ravno to se mi zdi pozitivno v Monoštru,« je nadaljeval, »tukaj so ene stvari utečene na tak način, da ima človek čas, da se usede, da razmisli in da tudi kaj konkretnega naredi ali napiše. S tem ne zmanjšujem pomena Monoštra, meni je ravno to najbolj všeč. Po dolgih letih dela v ministristvu in službovanja v tujini mi je končno uspelo najti čas, da ko pridejo ljudje na obisk, se lahko usedemo, da se od začetka do konca pogovorimo. Potem tudi razmislim, kaj iz tega konteksta izluščiti in tudi napisati. Diplomatski posel namreč ni postajanje po sprejemih in ogledovanje raznih prireditev - tudi to -, diplomacija je predvsem sedeči poklic, kjer je treba veliko napisati in kjer je treba svoje misli posredovati, je treba napisati svoje ocene in stališča, iz katerih se potem gradi strategija.«

Marko Sotlar je prišel v Monošter iz Ljubljane, kjer je na Ministrstvu za zunanje zadeve zaposlen od leta 1992. Opravljal je precej različnih funkcij. Od leta 1992 do leta 1994 je delal v službi za mednarodne pravne zadeve, ki je danes sektor, ki se ukvarja s sklepanjem mednarodnih pogodb, z ratifi-

kacijskimi postopki itn. Od leta 1994 do leta 1995 ga je ministristvo napotilo na pravosodni izpit na ljubljansko okrožno sodišče, po prihodu nazaj je delal kot sekretar diplomatske komisije za mejna vprašanja z R Hrvaško. Sodeloval je tudi na pogajanjih o meji med dvema državama.

Leta 1997 je odšel na prvi svoj mandat v tujino. V Zagrebu na veleposlaništvu R Slovenije je opravljal funkcijo konzula in prvega sekretarja. Zelo intenzivno se je ukvarjal s konzularnimi zadevami ter s problematiko tam živčih Slovencev. Po štiriletnem mandatu v tujini je leta 2001 nastopil funkcijo vodje kadrovske službe na Ministrstvu za zunanje zadeve. Po dveh letih je na podlagi sklepa vlade prišel v Monošter za generalnega konzula.

»Konzulat je bil ustanovljen tudi zaradi tega, da skrbi za manjšino, da rešuje konkretne probleme, s katerimi se manjšina srečuje. Ne smemo pa pozabiti na ostale konzularne funkcije, ki jih vsak konzulat mora opravljati po Dunajski konvenciji. Sicer zaenkrat še ne izdajamo višumov, smo pa usposobljeni za vse ostale konzularne funkcije,« je povedal gospod Sotlar. Po njegovem mnenju je skrb za manjšino ustavna zaveza, o tem pričajo številni predpisi oz. notranji pravni akti in tudi ustanovitev Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ima posebno težo znotraj zunanjega ministristva. Porabski Slovenci si že dolga leta prizadevamo, da bi pri gospodarskem razvoju obmo-

čja, na katerem živimo, bila prisotna tudi Slovenija oz. slovenski kapital. Veliko je bilo govora o manjših podjetjih, ustanovljenih s slovenskim kapitalom, kjer bi pri zaposlovanju Slovenci imeli prednost. »Madžarska je sprejela predpise, ki določajo, da je to naravovarstveno območje. To pomeni, da kakšnih inženjerskih objektov v tem prostoru ni možno na novo graditi, gotovo ne kakšne industrije. Ena zadeva je pa pomembna. Območje geografsko spada h Goričkemu. To geografsko celoto je treba ohraniti. Po mojem mnenju obstajajo pogoji razvoja specifičnega turizma, recimo kolesarstva, konjeniškega športa... Ne vidim pa nobenega razloga, zakaj ne bi poiskali

kontaktov globlje v Sloveniji. Razmišljam o tem, da bi bilo dobro najti mesto ali območje, ki se ukvarja s primerljivimi zadevami kot Monošter, ki ima recimo primerljivo industrijo. Kontaktov ne mislim le v smislu sodelovanja, temveč v smislu konkretne investicije. Regionalni kontekst, ki ga razvija Evropska unija, moramo izkoristiti še pred vstopom.«

Maja 2004 bosta obe državi polnopravni članici Evropske unije. Kako bo to vplivalo na manjšino, ki živijo ob meji? - sem vprašala gospoda Sotlarja.

»V evropskem kontekstu meje ne izginjajo v geografskem ali mednarodno-pravnem smislu. Liberalizira se režim prehajanja meje. Manjšine z obeh strani meje imajo kjučno vlogo zaradi tega, ker že obstajajo nekatere vezi. Dejstvo je, da se z vstopom v EU začne bolj intenzivno razvijati regionalni kontekst. Težnja sodelovanja in odločanja bo prenesena bolj na regionalni, ne več na centralni nivo. To je zelo koristno, zato ker se konkretni problemi vedno rešujejo s konkretnimi pogovori na terenu, v konkretnem sodelovanju med ljudmi. S tem se seveda poveča tudi pomen in upravičenost, da imamo generalni konzulat ravno v Monoštru, ne pa v kakšnem od glavnih mest županij.«

Novemu generalnemu konzulu želimo veliko uspeha pri njegovem delu.

Marijana Sukič

Gostovanje Drame Slovenskega narodnega gledališča Maribor

ČAJ ZA DVE ZA MONOŠTER IN PORABJE

Osnrednja zgodba komedije *Čaj za dve* se dogaja v domu za ostarele, ki v glavnem velja za zadnjo postajo, predverje smrti. Pripoveduje o usodi starejše igralkin in to je pravzaprav najduhovitejša dimenzija besedila. V boju za vloge je pozabljala živeti zunaj gledališča in pozabila na dejstvo, da je gledališče obstajalo pred njenim rojstvom in bo obstajalo tudi po njeni smrti. Ko pa ji zaradi prostorske stiske dodelijo v

denimo Agneš Hanžek z Gornjega Senika. Predstavo si je v družbi Andreja Gerencerja, slovenskega veleposlanika na Madžarskem, in Marka Sotlarja, novega generalnega konzula v Monoštru, ogledal tudi pisatelj in dramatik Tone Partljič (in poslanec v slovenskem Državnem zboru): „*Kot dramatik sem pricel v Porabju, kot pisatelj pa sem doslej v okviru Bralne značke obiskal več narod-*

štveilo obiskovalcev z vseh koncev Porabja. Tu pa je težava, kako organizirati prevoze na gostovanja. Namig za naslednji dogodek: organizatorji naj se še bolj povežejo, denimo z upokojensko organizacijo in šolami, svoj delež lahko prispevata Zveza Slovencev in Državna slovenska samouprava in prepričan sem, da bo obisk na gostovanjih, ki so na tako visoki kakovostni ravni, hkrati pa zelo gledljivi in jih lahko razume vsak, ki govori porabsko narečje, še boljši, kot je bil tokrat.

Zdaj ni političnih ovir za gostovanja, ostal je vsebinski pomen. Zato ker v Porabju ni niti poklicnega niti pol poklicnega gledališča, ampak delujeta dve ljubiteljski skupini z amaterskim režijskim in siceršnjim vodenjem, ena uveljavljena, druga, ki se začena uveljavljati. Skupini gojita narečno govorico. Zategadelj bi bili nastopi poklicnih gledališč skupni slovensko besedo

zelo primerno dopolnilo v porabskem narodnostnem kulturnem dogajanju. Izbo del za gostovanja pa mora upoštevati, da večina obiskovalcev kulturnih dogodkov in tedaj tudi gledaliških predstav govori in razume narečje mnogo bolje kot knjižni jezik, zato so komedije in dela, kot je *Čaj za dve*, kot nalašč za Porabje.

er

sobo starko s kmetije, se dama na novo sooči s svetom, ki zanjo prej ni obstajal... Tu je še zgodba z upokojenim aktivistom Jankom, v katerem igralka najde naklonjenost, toplino in znova prebueno erotiko... Režiser predstave je Robert Rapo- nja.

„Komedijski *Čaj za dve* mi je bila zelo všeč. Med predstavo sem ugotavljala, kako resnična je zgodba in tematika, o kateri moramo premišljevali. Je tudi začnjenja s humorjem - da, imela sem lep večer. Mislim, da se avtor dosti giblje med ljudmi, med starejšimi in mladimi in dobro opazuje,“ je o predstavi povedala Erika Glanz z Dolnjega Senika. Podobnih mnenj so bili tudi drugi obiskovalci, tudi mlajša generacija,

nostnih šol. Od tam nimam vzpodbudnih izkušenj, ker sem spoznal, da je za šolarje slovenski knjižni jezik prezahteven v primerjavi z narečjem. *Čaj za dve* je tudi v Mariboru zelo popularna predstava, v kateri se vidi starejša generacija. Starost je evropski in slovenski problem. Na domove za starejše v komediji gledam s simpatijo in vedrino. Skrbelo me je, kako bodo obiskovalci sprejeli komedijo. Čeprav imam kar dvajsetletne izkušnje v gledališču, sem kar ganjen nad blagotnostjo publike.“

Gostovanje Drame SNG Maribor je organiziral slovenski generalni konzulat. Zaskrbljenost pred začetkom, kako bo z obiskom, je bila upravičena, čeprav si je po tlej komedijo ogledalo lepo

Kaže reči nekaj o gostovanjih poklicnih gledaliških hiš v Porabju. V Panonskem zborniku, ki v štirih jezikih izhaja v avstrijskem gradiščanskem Pinkovcu, sem v daljšem eseju o Porabju o prvem gostovanju Drame SNG iz Maribora zapisal: „*Gostovanje poklicne gledališke skupine v tedanjih časih in s tako priljubljenimi igralci in gosti, kot so bili pokojni igralec Arnold Tovornik, pisatelj in dramaturg Tone Partljič, igralec Evgen Car z nanjem slovenskega in madžarskega jezika, dr. Bruno Hartman in drugi, je za tri dni razgibalo življenje v Porabju. Slovensko se je govorilo in pelo v gostilni, na cesti in na slabo opremljenih vaških odrih, kar pa poklicnih igralcev ni motilo. Nemara zato oblasti niso po tako uspelem prvem gostovanju pozneje vabile slovenskih poklicnih gledaliških skupin, čeprav sta imeli tedaj državi podpisan recipročni sporazum o kulturnem sodelovanju, po katerem je budimpeštansko poklicno gledališče vsako sezono vsaj enkrat gostovalo med prekmurskimi Madžari.*“

Raziskava med Slovenci v Budimpešti

Sodelavca Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani (dr. Katalin Munda Hirnök, dr. Attila Kovács) in sodelavka Muzeja Savaria v Szombathelyu (Marija Kozar) raziskujejo položaj Slovencev na Madžarskem zunaj avtohtone poselitve. Lani so se pogovarjali s Slovenci v Szombathelyu, letos julija s Slovenci v Mosonmagyaróváru in Hegyeshalomu. Septembra pa s Slovenci v Budimpešti. Pri organizaciji v zadnjem kraju sta največ pomagala Irena Pavlič in Feri Kranjec. Njima in vsem drugim, ki so pomagali in pripovedovali, se lepo zahvaljujemo. Leta 2004 bi radi izdali knjigo o rezultatih raziskave in knjigo predstavili v treh krajih zunaj Porabja.

Slovenski izseljenski novinarji v Porabju

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu vsako leto organizira seminarje za izseljenske izobražene (učitelje, novinarje, arhivarje itd.). Letos so bili na vrsti novinarji, ki so se udeležili tedenskega seminarja v Sloveniji, zaključili so ga pa s študijskim potovanjem po Prekmurju, avstrijskem Štajerskem in Porabju.

Novinarji – prišli so iz Avstralije, Argentine, Kanade, Švedske, Srbije – so si na avstrijskem Štajerskem ogledali Pavlovo hišo v Potrni, v Prekmurju so se ustavili pri lončarjih v Filovcih ter obiskali Plečnikovo cerkev v Bogojini. V Porabju so prispeli 27. septembra, v soboto zvečer, kjer so se spoznali z dejavnostjo Slovenskega kulturnega in informativnega centra. Ogledali so si tudi film o porabskem borovem gostovanju. Šega – čeprav jim je delalo razumevanje porabskega narečja težave – se jim je zdela sila zanimiva. Nekaterim, ki imajo v svojem društvu tudi Prekmurce, smo obljubili, da jim bomo kopijo kasete poslali.

Izseljenske novinarje iz Avstralije, Kanade, Argentine, Švedske in Vojvodine je sprejel Marko Sotlar,

Naslednji dan so se napotili na Gornji Senik, kjer je gostom šolo predstavila podpravnateljica Ildiko Dončec-Treiber. Gostje so veliko spraševali predvsem o tem, kako je s poukom materinske, kdo financira šole, ali se lahko zgodi, da se bo šola zaradi tega, ker ima premalo učencev, zaprla...

Po ogledu šole so si ogledali cerkev sv. Janeza Krstnika in razstavo o cerkveni zgodovini Porabja. Po vrnitvi v Slovenski dom v Monostru so si gostje ogledali uredništvo Radia Monostr ter časopisa Porabje. Informativna dejavnost porabskih Slovencev jih je posebej zanimala, kajti tudi sami delajo na tem področju v svojih skupnostih.

Slovenske novinarje je sprejel tudi novi generalni konzul R Slovenije v Monostru Marko Sotlar, ki je goste seznanil z nalogami konzulata. V sproščanem pogovoru na vrtu generalnega konzulata so gostje postavili veliko vprašanj, med drugim jih je zanimalo tudi to, ali bo članstvo obeh držav spremenilo vlogo manjšin na tem območju.

Gostje so se v Ljubljano vrnili v nedeljo popoldne. Seminar za novinarje se je končal 29. septembra.

M.S.

Na Gorenjom Seniki majo dosta načrtov

Vodovod, kanalizacija, kabelska televizija.....

Cajt hitro ide. Marsikaj se godi tudi v porabski vasnjak, nas pa je zanimalo, ka delajo pa kakše plane majo na Gorenjom Seniki, zatau smo se stavili pri župani Martini Ropoši.

„Tau leto se kaže, ka bau uspešno. Mislim, ka smo

naj bi daubili prejk natečajov, prejk Phara.“ Ves je ostala sama, v začetki je bilou tou tak, ka de projekt regionalen, zdaj pa se je pokazalo, ka program Phare podpira samo posamezne projekte, tak ka do meli posebej tak kanalizacijo kak

gezero forintov. Tau je bilau enkratno plačilo, po tistom pa se je vsakiš mogo sam odlučiti, ali de meu 12 programov ali pa 24. Za prvi paket de trbelo mesečno plačuvati 1000, za drugoga pa 2500 forintov. Programi do različni: „Važno pa je tau, ka smo dosegli, tudi v Sakalovci pa na Dolenjom Seniki, ge znamo, ka je dosta Slovencev, ka sta prvi pa drugi slovenski program v tom prvom, bole poceni paketi.“ je pojasno Martin Ropoš. Pomembno je tudi tou, ka de se prejk kabla čiu Radio Monostr, zatau ka se ga zdaj na eni mestaj slabo čuje. Za ureditev toga je trbelo plačati samo tisoč forintov, mesečno pa nede trbelo nika plačati.

Na Gorenjom Seniki so veseli, ka so pri financiranji Sole pa vrtca dobili prejk razpisa dodatno pomoč, tak ka letos

Martin Ropoš, župan Gorenjoga Senika

zadnja lejta nej meli telko projektov kak zdaj. Nej smo šli na telko razpisov, ka smo nej meli zadosta svojega denarja,“ je povedo Martin Ropoš. Problemi pa so takši, ka jih mora občina, če nej tau, pa drugo leto, rejšiti.

Glavni problem je pitna voda. „Suča je prinesla tau, ka moramo na brge vodau voziti. Ta projekt - proračun je 170 milijonov forintov - smo že pripravili, no tra smo dali natečaje pa vupamo, ka pejnaze dobimo in mo tau drugo leto tudi do konca spelati.“ Za plane za vodovod je občina že nekaj pejnaz dala. Nika, župan vupa, ka nej dosta, pa do mogli tisti dati, ka do tau vodau dobili.

Kanalizacija je velki projekt. Delali do ga samo v dolini. „Po brgaj se tau ne da napraviti, ka bi koštalo milijardo forintov. Tudi plane za kanalizacijo delamo, nika pejnaze smo že od vaščanov zbrali, večino od 350 milijonov forintov pa

Središče vesi je vsakšo leto lepše

čistilno napravo.

Na Gorenjom Seniki so bili uspešni pri projekti obnove künje in jedilnice, pouleg toga so kúpili avto, s šterim leko vodau pa tudi obed vozijo. Za tau so dobili 10 milijonov forintov. Končavajo pa tudi kabelsko televizijo, za štero so dali 15 milijonov forintov, posamezne družine - za zdaj se ji je priključilo nekaj več kak 100 - so mogle plačati samo 20

nede finančni problemov. Pauleg toga pa je že na seji mešane komisije manjšinski urad predlagao občini, da v okviru programa Phare obnovi šolo. Ide za 55 milijonov forintov. Tü so pooblastili eno firmo, ka za nji tau dela. 40 procentov pejnaz do ponicali za informatiko, za jezikovne laboratorije pa računalnike, 60 procentov pa za obnovo šole.

Silva Eöry

Na najvišjih goričkih gričih

Potovanje „pod“ tromejo Martinje–Trdkova–Matjaševci

Bilo je nekakšno predjesensko potovanje: sonce je še zadnjič grelo s svojim bolj poletnim kot jesenskim sijajem, ljudje so hoteli še z zadnjimi poljskimi opravili, obirali so še zadnje

ležečih vasi; mnogi poznajo kraj le kot iztočnico za pohodniško pot z imenom Tromejnik. Tromejnik je prav zares največja atrakcija vasi, ni pa

edina. Osebo so mi bolj zanimivi razgledi s središča vasi (vsaj mislim, da je središče,

kajti te vasi so sestavljene iz številnih zaselkov), saj vidite ne le goričke prostrane gozdo-

«Dokument je pripravljen s finančno pomočjo Evropske skupnosti. Stališča izražena v tem dokumentu so stališča radia Murski val in časopisa Porabje ter se v nobenem primeru ne morejo obravnavati kot uradno stališče Evropske skupnosti»

Martinje je spremenilo podoba; zgodovino lahko preberete na tej tabli

Trdkova nudi najlepši razgled na goričke, madžarske in avstrijske gozdove

grozde v vinogradih in v zraku je bilo čutiti nekakšno pričakovanje, pripravljenost, da končno pride tista prava jesen, ki bo obarvala gozdove v pisano paletu, travo v rjavo in dala pokrajini novi čar s svojimi meglicami. In res, naslednjega dne je začelo pihati, kar močno je pihalo, nato pa se je začelo jesensko deževje.

Najprej moram zapisati: celotno potovanje ni bilo niti malo potovanje „po naši znani poti“, čeprav so mi pot, vasi in pokrajina še kako blizu. Ko sem natančno pomislila, je res minilo že kar nekaj let, odkar sem nazadnje hodila po tistih vaseh, morebiti je bil celo makadam, prav gotovo pa je bilo še veliko njiv, kjer so želi ročno, predvsem pa je bilo več „majhnih hiš“. Tokrat sem zavila v Martinju desno (prišla sem iz smeri mejnega prehoda). Še prej sem se ustavila v vasi, ki se je kar precej ozaljšala, velik del zaslug pa ima prav odprtje mejnega prehoda in dobre cestne povezave. Splača se prebrati lepo informativno tablo, kjer boste izvedeli vse o zgodovini vasi. Asfaltirane ceste so za take odročne kraje, kot sta Trdkova in Matjaševci, še kako pomembne; vračajo življenje. Prav zares, dobesedno. Trdkova je prav gotovo ena najvišje

Zanimiva pot po dolini potoka Lukaj proti Kuzmi, za razgled pa je treba zaviti desno

Pogled z najvišje matjaševske točke

ve rdečega bora, ampak tudi madžarske in avstrijske. Po cesti levo navzdol se med zimsko poledico prav gotovo ni prijetno voziti, toda pogled v „grab“ je čudovit. Pot proti Matjaševcem pelje po nekakšni dolini; tu teče eden od izvirov potoka Lukaj. Matjaševci so prav tako močno „raztegnjena“ vas, a zelo urejena. Morebiti celo preveč. Pogrešam sta-

ro podoba izpred 15 let, nizke hiše z „gangi“ in „trnaci“, „ogračke“ z lesenimi plotovi, stare vrste rož in grmovnic... Toda: kdo ima pravico, da sodi, kaj je prav in kaj ni, kaj je lepo in kaj ni. Hiše so pač nove, urejene od a do ž, pozna se, da je veliko ljudi zaposlenih v Avstriji. Najdejo se tudi take domačije iz preteklosti, toda te so že prava redkost. Morebiti mi je zato od vsega najbolj ostal v spominu vzpon na majhen hribček v bližini mejnega prehoda Matjaševci; ko sem sedela pod drevesom in občudovala razgled proti Kuzmi, sem opazila, da je pri hiši, ki je bila spodaj, gospodar zavil pod „brajde“; vsedel se je na klop in si z največjim užitek privoščil grozd. Pozabal je grozdje in se odpravil naprej na delo. To je pravo bogastvo: da si zna vzeti čas za sebe in za darove narave.

Bernarda B. Peček

10. obletnica ljudskih pevkv v Monoštru

Monoštrske ljudske pevke bodo 19. oktobra praznovala 10. obletnico svojega delovanja. Proslava ob obletnici se bo začela ob 16. uri v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru. V programu bodo ob domačih pevkah sodelovale ljudske pevke iz Števanovcev, Beznovcev in Korovcev ter ljudski pevci z Gornjega Senika.

Uspešni na Phare projektu

Srednja strokovna šola Bela III. v Monostru je uspešno kandidirala na programu Phare CBC 2001, Slovensko-madžar-

organizira računalniško tekmovanje za dijake v Železni županiji z namenom, da bi dijaki osvojili računalništvo na

vanje razširiti na predele regije na drugi strani meje. Za to je dobra osnova že obstoječe sodelovanje s Tehnično in poklicno srednjo šolo v Murski Soboti, s katero ima monostrska šola vezi že od leta 1995. Šola v Murski Soboti je vložila komplementarni projekt, katerega dodatni cilj je računalniško izobraževanje nezaposlenih romskih mladit.

Kot so nas seznanili na tiskovni konferenci, tehnične priprave za izvajanje projekta že potekajo. Prva konkretna dejavnost - priprava na tekmovanje - bo potekala 7. oktobra in 11. novembra v Monostru in v Murski Soboti.

11. in 12. decembra bodo priredili dvodnevno strokovno konferenco za profesorje in strokovnjake. Hkrati bodo dijaki opravili pisni del tekmovanja.

Finale tekmovanja bo 17. februarja v Monostru. Program pa bodo zaključili s tridnevni strokovnim treningom v Sloveniji.

MS

Tiskovna konferenca na Beli.

ski mali projekti. Naslov njihovega projekta je »Računalniški prehodni pokal in konference brez meja«.

Srednja strokovna šola Bela III. v Monostru že od leta 2000

čim višjem nivoju ter na podlagi tega imeli boljše zaposlitvene možnosti v regiji. S tem bi se upočasnili »beg možganov« iz naše regije. S pomočjo tega projekta želi šola tekmo-

NA KRATKO

Znano je, da na Dolenjem Sotoki tri - Slovenci, Nemci, Vavri - narodnosti živijo. Sožitje

je normalno, eden drugača spoštujemo. Etak se je leko zgodilo, da pred več kak 3 lej-

Učitelji in strokovni delavci Srednje prometne šole v Mariboru so 26. in 27. septembra - na povabilo železničarjev Železne županije - obiskali Szombathely in Sárvár. V petek so se v slovenski hiši sombotelskega Skanzna srečali tudi s predstavniki sombotelskih Slovencev. Dogovorili so se za nastop dramske skupine in predstavitev likovne razstave dijakov prometne šole v Szombathelyu leta 2004.

tami so v vesi ustanovili upokojenski klub, v šterom so od vsake narodnosti ljudje, upokojenci. Da bi te klub leko uresničilo svoje skromne načrte, ma pomagajo lokalna, slovenska pa nemška majnsinska samouprava. Po porabski vasnici je gnesden eske rejdko, da bi organizacije imele domanje sponzore. Judit Grebenar Barber je s pejnizam pomagala klubi pri organiziranji njihov programa. 28. septembra 2003. so etak lejpo srečanje meli, gde je slovenska pesem tu nej falila. Predsednica kluba Elizabeta Šrajner je na srečanje pozvala vse sponzore tu.

Nove možnosti pri programu Phare

Na začetku leta 2004 bosta izšla nova razpisa programa Phare. Tema prvega je: **Maksimaliziranje potenciala človeških virov v obmejni regiji.**

Na razpolago je 2,1 milijona evrov.

Razpis zajema:

- oblikovanje prekomernih povezav med programi usposabljanja in programi izobraževanja s ciljem usposabljanja, preusposabljanja in zaposlovanja delavcev;
- vzpostavljane čezmejnih povezav, usmerjenih na trg dela.

Minimalni in maksimalni zneski dotacije:

(a) Minimalna dotacija: EUR 50.000;

(b) Maksimalna dotacija: EUR 300.000;

Drugi razpis je iz programa Phare, in sicer iz Sklada za male projekte Mađarska - Slovenija.

Na razpolago je 700.000 EUR.

Razpis zajema projekte s področja:

- lokalni gospodarski razvoj, vključno s turizmom,
- spodbujanje sodelovanja na področju zdravstva, s poudarkom na skupni rabi virov in naprav v regiji,
- razvoj ali ustanavljanje objektov in virov za izboljšanje pretoka informacij in razvoja komunikacij med obmejnimi regijami, vključno s podporo čezmejnemu radiu, televiziji, časopisom in drugim oblikami medijev,
- kulturna izmenjava,
- spodbude na področju zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja,
- varstvo okolja.

Minimalni in maksimalni zneski dotacije:

(a) Minimalna dotacija: EUR 5.000;

(b) Maksimalna dotacija: EUR 50.000;

Podrobne informacije o obeh razpisih dobite pri:

• VÁTI TFI Soproni Iroda

9400 Sopron Út út 12.

Tel.: 36-92/512-710

• VÁTI TH Szombathelyi Iroda

9700 Szombathely, Köszegi u. 23.

Tel.: 36-94/326-147

Újabb Phare pályázati lehetőségek

A tervek szerint 2004 év elején jelenik meg két magyar-szlovén Phare CBC pályázat. Az első pályázat témája: **A határ menti régió emberi erőforrás potenciáljának maximalizálása (rendelkezésre álló keretösszeg: 2,1 millió euró).**

Ezen belül két komponensre lehet pályázatokat benyújtani: I. komponens: *A munkanélküliek foglalkoztatásának fejlesztése*

II. komponens: *Fenntartható partnerkapcsolatok kialakítása a munkaerő-piacon a határ mindkét oldalán*

Egy-egy pályázat támogatási összege 70.000 eurótól 300.000 euróig terjedhet.

A másik pályázat a **Magyarország-Szlovénia Kisprojekt Alap pályázata (a rendelkezésre álló keretösszeg mintegy 700.000 euró).**

E pályázat témái megegyeznek a korábban kiírt témákkal:

- Helyi gazdaság fejlesztése, beleértve a turizmust,
- Együttműködés fejlesztése az egészségügy területén, elsősorban az eszközök és létesítmények határ menti alapon történő megosztásával,
- Létesítmények és eszközök fejlesztése és létrehozása a határ menti régiók közötti információáramlás és kommunikáció fejlesztése érdekében, ideértve a határon átnyúló rádiókat, televíziókat, újságokat és egyéb médiát,
- Kulturális csereprogramok,
- Helyi foglalkoztatási, oktatási és képzési kezdeményezések,
- Környezetvédelem,

E pályázat támogatási összege 5.000 - 50.000 terjedhet.

Részletes felvilágosítás:

• VÁTI TFI Soproni Iroda

9400 Sopron Út út 12.

Tel.: 36-92/512-710

• VÁTI TFI Szombathelyi Iroda

9700 Szombathely, Köszegi u. 23.

Tel.: 36-94/326-147

OD SLOVENIJE...

Drnovšek in Rupel v New Yorku

Predsednik republike Janez Drnovšek in zunanji minister Dimitrij Rupel sta se udeležila splošne razprave 58. Generalne skupščine Združenih narodov. Predsednik Drnovšek je v petkovem govoru pohvalil dosežke ZN in se zavzel za krepitev njihove vloge tudi v prihodnje. Opozoril je, da zaradi iraške krize mednarodna skupnost ne sme pozabiti na druga krizna območja po svetu in druge izzive mednarodni varnosti, ne le vojaške. Glede Iraka se je zavzel za aktivno in avtonomno vlogo ZN. Poudaril je tudi pomen ustanovitve Mednarodnega kazenskega sodišča za napredek človekovih pravic in izrazil podporo nadaljnjim reformam ZN. Drnovšek in Rupel sta imela ob robu zasedanja številna dvostranska srečanja.

Rop v Moskvi

Predsednik slovenske vlade Anton Rop se je med dvodnevnim delovnim obiskom v Rusiji, v Moskvi sestal z ruskim kolegom Mihailom Kasjanovom. Premiera sta ugotovila, da so odnosi med državama odlični, tako na političnem kot na gospodarskem področju, veliko pozornosti pa sta v pogovorih namenila vprašanju ruskega klirinškega dolga do držav naslednic nekdanje SFRJ. Potem ko so naslednice z Moskvo 17. septembra sklenile memorandum o višini tega dolga, ki znaša 1,292 milijarde klirinških dolarjev, sedaj sledi sklenjanje dvostranskih dogovorov o poplačilu posameznih naslednic. Sloveniji v skladu z nasledstvenim sporazumom pripada 16 odstotkov teh sredstev, torej okoli 207 milijonov klirinških dolarjev. Kot je po srečanju dejal Rop, bosta s Kasjanovom posebnim izvedencem dala navodilo, naj čimprej pregledajo možnosti za rešitev tega vprašanja. Dogovorila sta se še, da bosta državi že pred časom zastavljeni cilj - milijardo dolarjev trgovinske menjave - dosegli do leta 2006. Ob Kasjanovu se je premier Rop sešel tudi s predsednikom ruske Trgovinsko-industrijske zbornice Jevgenijem Primakovom in gubernatorjem Moskovske oblasti Borisom Gromovom, skupaj z generalnim direktorjem novo-mške Krke Milošem Kovačičem pa je v mestu Istra pri Moskvi odprl največjo Krkino investicijo v tujini, tovarno trdnih oblik zdravil Krka-Rus.

Dan manjšin v Budimpešti

Mestna četrt Havana 18. okrožja v Budimpešti že več let prireja svoje kulturne dneve. V okviru le-teh so 13. septembra priredili Dan manjšin, za katerega je bilo letos veliko

skupin se je začel ob 14. uri. Goste in nastopajoče je pozdravil župan našega okrožja dr. László Mester. Naša slovenska samouprava je tokrat povabila folklorno

celo povprašali, ali so profesionalci. Komaj so verjeli, ko smo jim povedali, da gre za ljubiteljsko skupino. Njihov nastop je trajal skoraj štirideset minut, ob plesih so nam

predstavili tudi pesmi svoje pokrajine, program so popestrili tudi z instrumentalno glasbo. V teh štiridesetih minutah smo se budimpeštanski Slovenci počutili, kot če bi bili doma v Porabju.

Bili smo zelo veseli, da sta se našega programa udeležila tudi prva sekretarka slovenskega veleposlaništva gospa Mojca Hrovat in slovenski lektor na univerzi v Budimpešti Mladen Pavičič.

Najlepše se zahvaljujemo Križevčanom za lep program in popoldne, ki smo ga preživeli skupaj. Upamo, da so se tudi oni lepo imeli pri nas in z nami. Zahvaljujemo se vsem članom folklorne skupine in njihovim muzikantom, posebej predsednici Veri Slavič in mentorju Viktorju Slavincu za trud in sodelovanje ter jim v imenu slovenske samouprave 18. okrožja želimo še veliko uspehov.

Ferenc Kranjec
predsednik samouprave

večje zanimanja kot prejšnja leta. Letos so se manjšinskega dneva udeležili predstavniki vseh trinajstih manjšin, ki imajo samoupravo v tem okrožju glavnega mesta. Tudi program je bil pestrejši, zato je bolj pritegnil tudi nemajšince.

Dopoldne sta samouprava omenjenega okrožja in poljska manjšinska samouprava odkrili spominsko ploščo Jožefu Bem, generalu poljskega rodu, ki je vodil madžarsko vojsko v boju za svobodo leta 1848.

Prišlo je še do enega svečanega dogodka. Kubanski veleposlanik Alfredo Leon Alvarez je položil cvetje pri doprsem kipu Jose Martija. Manjšinske samouprave smo tako načrtovali, da bi ob tem dnevu odkrile t. i. manjšinski spomenik, na katerem bi lahko v vseh manjšinskih jezikih našega okrožja brali besede prvega madžarskega kralja sv. Števana: »... kajti samo s svojim jezikom in svojimi navadami je država šibka in neboljgna.« Zaradi tehničnih težav ob tem manjšinskem dnevu ni prišlo do odkritja spomenika.

Glavni program dneva - kulturni program manjšinskih

skupino kulturnega društva Križevci pri Ljutomeru. Člani skupine so se z veseljem odzvali našemu povabilu. Predsednica društva gospa Vera Slavič in mentor folklorne skupine sta prevzela organizacijo. Poskrbela sta tudi za to, da bi se lahko člani društva spoznali z nekaterimi znamenitostmi madžarskega glavnega mesta. Svoj nastop so opravili zelo profesionalno. Nekateri gledalci so nas

Opravičilo

Naši bralci so nas opozorili, da smo v predzadnji številki, gda smo pisali o srečanju porabski Slovincov lagvo napisali menje (priimek) varaškoga kaplana. Pravilno se gospaud varaški kaplan piše Szabolcs Fekete. Gospaudi kaplani in seveda našim bralcem se opravičujemo za hibo.

Uredništvo

Pavlovo društvo v Pavlovi hiši

Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel je 20. septembra prvič obiskalo Pavlovo hišo v Potrni (Laafeld, Radkersburg, Avstrija). Po hišnem imenu je bila to Grofova hiša, v Pavlovo hišo so jo preimenovali štajerski Slo-

Na avstrijskem Štajerskem živi ok. 2-3000 Slovencev, po uradni statistiki pa samo 400. Njihovo **Kulturno društvo člen 7 za avstrijsko Štajersko** ima 150 rednih članov in 2000 simpatizerjev (tudi iz tujine), ki

no Aigner, zastopnik predsednika parlamenta. Pavlova hiša je središče, v katerem se srečujejo slovenski in avstrijski Štajerci ter

sožitja treh narodov. Mladi generaciji hoče Pavlova hiša z različnimi prireditvami pokazati, da so jezik in stiki s sosedom pozitivna stvar

Pri grobu Ivana Pavla

Pred Pavlovo hišo

eno-in dvojezični prebivalci iz okolice. V hiši je tudi stalna razstava o zgodovini Slovencev na avstrijskem Štajerskem. Ob našem obisku je bila na ogled še občasna razstava avstrijske vojske o desetletni vojni v Sloveniji, oziroma o tem, kako so bili pripravljeni avstrijski graničarji v tistih dneh. Štajerski Slovenci so poimenovali svoj kulturni dom **Pavlova hiša** zaradi tega, naj se v njem nadaljuje Pavlova ideja, ideja mirnega

na vseh področjih. Upajmo - nam je rekla **Susane Weitlaner** - da bo Evropska unija povezala tri dežele in bodo ljudje sprejeli Pavlovo idejo o sožitju treh narodov. Sombotelčani so povabili štajerske Slovence v Szombathely, da bi spoznali Pavlovo življenje in delo v tem kraju.

Srečanje se je uresničilo s podporo Ministrstva za kulturo RS.

Marija Kozar

Gnešnje moderne drame

Te dni sam se malo doma zadrtavala, gda sam skoz okno za gledala ednoga - leko povedla, eške mladoga - človeka, steri je pred mojimi vratami stau pa je fejst moj zvonec klačo. Vrata so oprejte bile, depa tau on nej vedo, etak sam pa tavó staučila pa ga pistila v ram. Poznati sva se poznala, depa on je pri meni nej šegau emoj ojditi. Nej sam znala, ka je pa te, ka on pri meni išče. Telko sam pa včasim napamet vzela, ka so njegve oči mautne pa se sploj nemirno drži. Človek je etakšoga reda občutlivi, etak sam ma pa stolec ponudila, naj si seda pa sam ga pitala, ka je nauvoga, ka sam ga že dugo nej vidla. On mi je eden cajt nika konkretnoga nej pravo, samo je tau ponavlo, naj ne baudem čemerna, ka on name mauti. Dugo je že, ka sam se ge z lidami spravala, tau je bilau mojo

delo 33 lejt, ka sam rešovala različne probleme ljudam. Etak sam pa kumaj vórvala, gda je te, puno mauči človek, meni etak začno gučati. »Ne zamerite mi, depa ges sam na gnes že nej normalen. Lej-čem es pa ta, pa dostakrat sam ne vejim, ka delam, tak mi je vse više. Pa te ste mi vi napamet prišli. Ges dobro znam, ka ste vi v penziji. Pa itak. Nigdar ne pozabim, gda ste mojim starišom tak pred 40 lejtami edno velko problemore rejšili, gda ste niotarka bili. Pa te sam zdaj v slednjoti nevuili na vas mislo. Če kaučikaj mi leko pomorete, molim se vam. Naj pokleknam pred vas? Povejte, ka naj napravim?« Pa te sam ga pitala, ka bi za njega leko včnila, če rejsan od mene že doste kaj ne visi. Pa te je človek tak pravo, ka je on zdaj 52 lejta star pa je v svojoj

življenji vsigdar v službi bio, zdaj je pa svojo delo zgubio. Ma dva deteta, štera se ešče včita, žena malo službi pa je njeno delo tū v nevarnosti. Zdaj ne vej, kama stauptiti. Edno je gvušno. V tauj starosti on več dela ne dobi. Vó je navčeni za dve maštriji, fabrika pa edna ne stoji tak - štera takšo maštrijo nūca - ka bi ga leko nūcali za delavca. Nej je lagvo služo, etak so si leko privoščili nauvi ram, dober auto, vsefale mašine v rami, mlajše šolati, ka je nej hejc gnesden. Milionke nejma, zatok ka so prišparati nej mogli. Drugo sam brž nej znala povedati, samo telko, ka varaša geste Urad za zaposlovanje (Munkaügyi Hivatal), steri se s tejm spravlja, naj je gor poišče. Te človek zdaj etak pravo: Bio sam tam, kaj pa nej bio. Ponūdili so mi službo za minimalno

plačo, za bruto 50 gezerk mejsečno. Ges sam pa služo na mejsec bruto 250 gezerk. Meni se zdaj pamet zmejša. Za mlajše več plačvlem, kak bi plačo v roke daubo. Do novembra slejdnje dni dobim plačo, po tistim se pa gor potegnam.

Tolažila, trauštala sam ga, obečati sam ma pa ja nika nej mogla. Tak za dve vóri se je človek zdignio pa mi je pravo, ka je zatok nej zaman bilau z menov gučati zatok, ka se je malo zmrijo. Depa pravo je tau tū, ka nejma volau domau titi. Nika tak čuti, liki bi on sam kriv bio za toga volo, ka po tejm toga nede emo stalno službo. Tak kak bi ga sram bilau pred svojimi. Sto je prej takšo nej probó, ne vórvá, ka je tau. Tau je prej gnešnja moderna drama.

I. Barber

... DO MADŽARŠKE

Namesto štipendij nagrada

Kuratorij Javnega sklada za narodne in etnične manjšine se je na svoji zadnji seji odločil tako, da bo namesto manjšinskih štipendij ustanovil t. i. Mladinsko manjšinsko nagrado, ki se bo podeljevala mladim med 14. in 30. letom. Letno se lahko podeli največ 100 nagrad. Posamezna nagrada je vredna 200 tisoč forintov. Nagrado lahko dobijo mladi, ki so posebno aktivni pri kulturnem udejstevovanju lastne manjšine, pri ohranjanju maternega jezika oziroma lastne identitete. Kuratorij se je z ustanovitvijo nagrade odzval na očitke, da ima pri podeljevanju manjšinskih štipendij največjo težo učni uspeh in se manj upošteva t. i. manjšinska aktivnost.

Kandidate za Mladinsko manjšinsko nagrado lahko predlagajo manjšinske kulturne organizacije, manjšinske izobraževalne institucije oziroma lokalne manjšinske samouprave. Letos je **rok nominiranja 31. oktober**, v prihodnje pa bo izšel razpis meseca maja, rok nominiranja pa bo mesec avgust.

10 let manjšinskega zakona

Madžarski parlament je pred desetimi leti (1.1993) sprejel Zakon o narodnih in etničnih manjšinah na Madžarskem. Ob tej priliki je Urad za narodne in etnične manjšine priredil od 7. do 9. oktobra mednarodno konferenco. Konferenco so priredili v prostorih Etnografskega muzeja v Budimpešti ter jo popestrlili s programom ansambla Vujčić.

25 let manjšinskih oddaj na madžarski televiziji

Letos jeseni mineva 25 let, odkar na madžarski televiziji pripravljajo oddaje za manjšine znotraj države, ter 10 let, odkar se pripravljajo oddaje za zamejske Madžare. Obletnici se bodo spomnili 13. oktobra. Glavni pokrovitelj proslave bo predsednik R Madžarske Ferenc Mádli.

Dolenji Sinik

Razstava o Jožefi Sakoviči

Razstavo smo oprli 21. septembra in de stala en mejsec. Šteri ste eške nej vidli, go leko poglednete. Tistim, šteri ste daleč od Dolenjoga Sinika pa bi radi na kratko nupokazali tau razstavo (kiállitás).

Jožef Sakovič se je naraudo 2. februara 1874. leta v prekmursko vesi Vadarci. Za pet mejsecov de 130. oblejtnica njegovoga rojstva. Mrau je pa pred 73. lejtni, 22. septembra 1930. leta na Dolenjom Siniki. Tü so ga pokopali 24. septembra.

Stariša - Matija Sakovič in Ilona Maček - sta bila pavra. Jožef Sakovič je zvün svoje rojstne vesi **Živo v več kak deset vesnicaj in varašaj**. V osnovno šaulo je odo v Bodonce, v gimnazijo pa v Kőszeg in Sombotel. V Sombotelu se je včüu za duhovnika tö. (Kak je biu flajsen pa čeden, leko vidimo na prvom stauli razstave.) Šaulsko leto 1897/98 je skončo z oddlični uspehom. Za duhovnika je biu posvečen 2. julija 1899. leta. Prvo, nauvo, sve-to mešo je opravo 9. julija 1899. leta pri Gradi. Po tistom je opravlo svojo duhovniško službo v več slovenski, vogrski, hrvaški in nemški vesnicaj in varašaj.

V prvi štiri lejtnaj je biu Jožef Sakovič kaplan v šest mejstaj: *Pápcor, Zalaegerszeg, Rohonc, Črenšovci, Tót-szentmárton in Tišina*. Po 1905. leti je služo v pet vesnicaj: *Bándol, Beltinci, Cankova, Dolenji Sinik, Turnišče pa pá Dolenji Sinik*. (Na prvom stauli leko vidite na napi, zemljevidi,

gé so ta mejsta.)

Na Dolenjom Siniki je biu dvakrat: med 1909. in 1913. letom, pa od 1928.

Razstava v sobi slovenske samouprave

do 1930. leta. Gda je oprvim sé prišo, je včasik proso dovolenje od püšpeka, pa je daubo tö za ustanovitev *Društva Srcá Jezušovoga*. (Na prvom stauli vidimo pismo püšpeka Istvána iz 1910. leta, v šterom dopisti ustanovitev društva in postavi za njegovoga voditela Jožefa Sakoviča.) Paulek pisma so vküpsisane prve kotrige društva. Kotrige so leko bile ženske pa moški tö, pa nej samo z Dolenjoga Sinika, liki iz Sakalauvec, Slovenske vesi, Ritkarovec in drügi porabski vesnic.

Gospaud Sakovič je trnok rad što in piso. Sombotelški püšpek so ga prej vsikdar tak zvali, ka „čeden Sakovič“. Un sam je dostakrat gučo mladini, ka „Dober duhovnik se more do smrti včüiti!“. Na drugom stauli vidimo par knig, štere je gvüšno što, ka se je v nji *podpiso* tö. Na tretjom stauli so pa knige, štere je Sakovič piso, prejkispiso, dojobrno.

Kak tišinski kaplan je 1904. leta popravo in na nauvo vöda *Molitvene knige* Mikloša Küzmiča, štere so po tistom eške petkrat na nauvo vöдали. V Beltinci je priredo *Katoličanski katekizmus z glavnimi zgodbami biblije za šoläre I.-II. razreda*, šteroga je 1907. in 1909. leta vödala Družba svetoga Štefana v Pešti. *Molitvene knige Molite, bratje!* je iz knjižne slovenščine prejkobrno v našo domanjo rejč. Te knige so bile vödane dvakrat, 1930. in 1936. leta, že po smrti Jožefa Sakoviča.

Sakovičeve knige: Katekizmus, Molitvena kniga, Molite, bratje!

Gospaud Sakovič je rad predgo in lepau predgo. Svoje predge je vsikder dojispiso. Tak se je v törniški fari ohranilo 600 njegovi prédg. Evangelije za nedele in svetke je tö dojobrno na našo domanjo rejč. (Na tretjom stauli sta dve pismi, v šteroj je napiso püšpeki, ka je iz najbau-giš madžarski in slovenski knjig prevajo.) Petoga marciuša 1930. leta tak piše Sakovič püšpeki: „**leko, ka nakraci margém... zatok bi skem prva rad vödauprevod evangelijev v Murski Soboti pri Zverlvani.**“ Knigo so, na žalost, nejvöдали, ka je Sakovič septembra mrau. Rokopis je lektoriro prekmurski duhovnik dr. Franc Rogač, püšpek v Pešti. Vüpamo se, ka gnauk najdemo té rokopis. Kak vsi plebanoške tistoga ipa, tüdi Jožef Sakovič je na skrbi emo šaula. Iz Ljubljane je spravo *Cerkveno pesma-*

rico za mladino, štero je 1916. leta vödaup Stanko Premrl. Premrl je biu tö duhovnik in cü eške skladateu in organist. Stanko Premrl je napiso melodijo za Prešernovo Zdravljico, šteroga 7. kitica je gnes **himna Slovenije**.

Premrl se je včüu pri skladatelj, organisti in pianisti Antoni Foersterji, šteri je napiso dosta cerkvene glasbe in prvo slovensko opero Gorenjski slavček (1870-71). Včüu je tö in je napiso štiri pedagoške priročnike. Ednoga vidimo na razstavi, z

ni njegova sveta vola... „Sestra je bila pri svojimi brati 12 dni. „*Da sem prišla k njemu - piše v pismi - odpre svoja vüsta i mi pokaže, ka nema jezika i se bridko zjoče.*“ Sakovič je biu večkrat v Beči, gde so ma probali vracüti raka na ge-ziki. Na žalost, nej se je posrečilo. 22. septembra v noči v ednoj vöri je mrau. „*Križ i rožni venec je vzeo s seov v grob*“...

V Marijinom listi 8. oktobra 1930. leta so tak pisali o **pokapanji** gospauda Sakoviča: „*Sprevod pokojnoga gorečega duhovnika se je vršo septembra 24. Vodo ga je Cser Cezar, cisterciac-nec, mestni plebanoš i ešpereš iz Monoštra. Ž njim je 18 duhovnikov sprevedilo pokojnoga do groba i do 2000 zahvalnoga naroda.*“

Jožef Sakovič je dosta včino za našo lüstvo v Slovenskoj krajini. Nej je samo piso, liki zido tö. V törniški župniji je dau zozidati pet šaul in je biu predsednik vseh župnijskih šolskih odborov. V Turnišči in Polani pa je dau zozidati nauve cerkve. **Na Dolenjom Siniki je 1912. obnovo cerkev in farof, leta 1928 pa tören. Tistoga ipa v vesi nej bilau farofa, zatok se je Sakovič zdržavo pri Alojzi Reinku, šteroga žena je njemi v težkom časi dvorila z velko lübeznijov.**

Sakovičevo delo je veukoga pomena nej samo za Dolenji Sinik in Porabje, liki za vse Slovence med Mürov in Rábov. Zatok se moremo spomniti njegovoga življenja in dela. Mladim generacijam prejk dati, ka smo se včüli od njega, o njem. Zatok smo pripravili tau razstavo tö, zatok je biu obnovlen njegov grob in zatok je bila meša za njega. Gvüšno, ka nas zdaj gleda z nebes in so ma iz srcá prišle njegove slejd-nje reči pred smrtjov: „**Jaz se ne bojim pred Gospoda Jezusa Kristuša iti, bom tam tüdi molo za Vas!**“

Marija Kozar

Kulturni praznik na Dolnjem Seniku

*»Temna in slepa je zemlja, v kateri ležim,
a ko imena se mojega narod bodoči bo spomnil,
moj duh se na klic njegov bo zbudil.«*

(Vörösmarty Mihály – prevod: Suzana G.)

Spominjali smo se svojih vodnikov, kakor nam je ukazano v Svetem pismu, v pismu Hebrejcem. Klicali smo ime dr. Jožefa Sakoviča v upanju, da nas bo uslišal. To pomeni, da še nismo pozabili svoje preteklosti in s tem vzornikov v

podobno ravnala. Spominska slovesnost, posvečena blagoslovljenemu duhovniškemu in književnemu dejanju izredno učenega župnika katoliške verske skupnosti je imela živahen

tega velikega dobrodušnika, pisatelja in župnika. Po pozdravnih besedah navzočih gostov se je svečana prireditev nadaljevala v lepo obnovljeni katoliški cerkvi, kjer so trije duhovniki v slovenskem in madžarskem jeziku predstavili osebnost pokojnega župnika, prebrali njegovo mašo, ki jo je sam bral leta 1928, ko je ponovno prišel na Dolnji Senik, da bi služil preprostemu, ubogemu narodu, ki je bolj potreboval njegovo pomoč kot versko bogata občina nekje blizu Maribora. Ker je človeško življenje omejeno, danes več ne najdemo takšnih ljudi, ki bi lahko bili priče svete maše pred petinšestdesetimi leti, ki je zazvenela iz njegovih ust. Prišli so pa njihovi sinovi, hčere, vnuki in vnukinje. Njegov spomin živi v srcih današnjega pokolenja, ki je v svojem srcu prineslo plemenite rože zahvalnosti, ker je tudi on svoje plemenito srce postavil v službo svojega ubogega naroda. Hotel mu je pomagati, povzdigniti njegovo duhovno in kulturno raven, brez tega, da bi pri tem

polnil z umetniškim užitkom. Zopet smo morali pomisliti na to, da smo minljivi, kot je minljivo vse tukaj na Zemlji, razen spomina od Boga izvoljenih ljudi, ki bo večno živel.

trpel, toda najbolj ga je bolelo to, da ni mogel več tako delati, kakor bi on želel. Ne spominja se samo ena vas svojega župnika, spominja se ga celo Porabje, spominja se

Na spominski maši v dolnjesejniški cerkvi.

Tudi obnovljeni nagrobni spomenik z imenom Jožefa Sakoviča, ki sedaj že krasi dolnjesejniško pokopališče, je v marmor vklesan dokaz, da ne umre tisti, ki bogat zaklad svojega življenja troši na mnoge ljudi, ker njegov spomin bo večno živel v na-

ga tudi Prekmurje, ker se je boril za ohranitev našega skupnega lepega maternega jezika, ki je že takrat imel 150-letno književnost, svoj knjižni jezik. Spominjali smo se ga tudi tam, kjer kamni govorijo, kjer tudi kamni pomagajo ohraniti našo narodno zavest. Duh pokojnega gospoda duhovnika vpliva tudi po njegovi smrti, kajti bil je pravi patriot, patriot v tistem smislu besede, da je celo svoje življenje posvetil preprostemu narodu in ta narod ga za to tudi ne bo pozabil. Obenem zahteva njegovo delovanje od nas potomcev tudi določene obveznosti: ohraniti moramo njegov spomin, ohraniti moramo jezik, za katerega se je boril, ohraniti moramo svojo vero in negovati našo skupno zgodovino.

Narod se bo gotovo tudi v bodoče spominjal svojega velikega pisatelja, svojega duhovnika. In to je prav tako, ker dokler iz čistega vrelca teče čista voda, dokler ta vrelce ne usahne, bo naš narod živel, ker bo vedel, kje so njegove korenine, in tja se bo vedno povrnil nazaj, naj se tam duša odpočije.

Suzana Guoth

Na otvoritvi razstave o Jožefu Sakoviču.

veri. Za hip smo se ustavili v središču kulturnega življenja neke majhne vasi in smo počastili spomin na osebnost, ki nam vsem lahko služi za vzor, tudi današnjim duhovnikom, kajti prizadeval si je za ohranitev kulture, za ohranitev maternega jezika, medtem ko je s prižnice oznanjal Božjo besedo. Njegov življenjski boj ni bil zaman, to dokazuje tudi vzorno organizirana proslava 21. septembra tekočega leta. Izkazali smo njegovemu plemenitemu spominu čast, ne le za to, da umirimo svojo vest, temveč tudi za to, naj današnja mladina vidi, da je prišel čas, ko je spoštovanje plemenitih idej zopet razcvetelo. Če želimo, naj se nas poznejše pokolenje spomni, smo tudi mi dolžni našim očakom izkazati spoštovanje, ker bo mladina sledila našemu vzoru in temu

odziv v srcih porabskega slovenskega ljudstva. V velikem številu so prihajali domačini in gostje, kulturni praznik je vabil nazaj v rojstni kraj nekdanje tukajšnje rojake, ki sedaj živijo raztreseno na vseh koncih in krajih Madžarske. Najprej smo se udeležili otvoritve razstave v Kulturnem domu, ki sta jo z veliko zavzetostjo priredili pisateljica **Irena Barber**, ena izmed najbolj priznanih vodilnih osebnosti tamkajšnjega slovenstva, organizatorka celotne kulturne spominske svečanosti, ter etnologinja **Marija Kozar-Mukič** iz Szombathelya, predsednica tamkajšnje Slovenske manjšinske samouprave, ki je v svojem otvoritvenem nagovoru podrobno ocenila delovanje vdanega župnika Sakoviča, da bi v naših dušah obnovila in utrdila spomine na

Nagrobnik Jožefa Sakoviča je dala obnoviti dolnjesejniška slovenska samouprava.

v kakršni koli obliki iskal svoj interes, svojo korist. Sveta maša, posvečena spominu in blagoslovljeni dejavnosti župnika Jožefa Sakoviča, je s svojo svečanostjo obsijala praznično razpoloženje vseh navzočih, kar je mešani pevski zbor Avgust Pavel izpo-

ših hvaležnih srcih. Še v veliki bolezniji je našel tolažbo v veri, v zaupanju v Boga. Molitev mu je dajala moč, božje besede so ga vzpodbujale, da ni popolnoma onemogel. Ob posvetitvi njegovega nagrobnega spomenika smo zvedeli, da je v zadnjih letih dosti

Izlet Državne slovenske samouprave v Slovenijo

Dobe človeškega življenja so namenjene posebnim dejavnostim. V otroštvu se igranje učimo sveta, kot mladi se v okviru študija pripravljamo na življenje, v zrelem obdobju odgovorno op-

izleta sedeli na avtobusu, ki nas je ves dan vozil. Veselili smo se drug drugega, kajti zadnjič smo se srečali 20. avgusta v Székesfehérváru. Pred odhodom nam je Martin Ropoš, predsednik Drža-

Prekmurju ter Slovencev v Porabju. Po predstavitvi položaja Madžarov je pozdravil gostitelje Martin Ropoš ter je tudi on predstavil našo organizacijo. Govoril je o delu Državne slovenske samouprave, o uspehih in težavah na naši strani.

Potem smo se napotili na ogled mesta in lendavskega gradu. Vodička nam je predstavila natančne podatke o bogati in pestri zgodovini mesta in okolice, nas seznanila z impozantno arhitekturo, kulturno dediščino centra prekmurskih Madžarov. Zvedeli smo, da je Lendava starodavno mesto. Najstarejši viri, ki pričajo o naselitvi območja današnje Lendave in okolice, so iz 13. stoletja. Od 13. do 17. stoletja se je mesto neprestano bogatilo kot središče posesti rodbine Bánffy. Lendavski Bánffyi so imeli pomebne funkcije v sistemu madžarske oblasti in zahvaljujoč tej vplivni rodbini se je v Lendavi izoblikovalo bogato duhovno-kulturno in politično življenje. V lendavskem gradu so sprejemali tako imenitne goste, kot so Matija Korvin, njegova mati Elizabeta Szilágyi ter princesa Beatrice, žena kralja Matjaža. Ob koncu 16. stoletja so tudi Lendavo ogrozili Turki. Prav pred 400 leti, leta 1603, je potekala tu bitka, ko so Turki požgali cerkev sv. Janeza in opustošili vse mesto, gradu pa niso mogli zavzeti. V drugi polovici 18. stoletja je bil grad pregrajen, takrat je dobil obliko črke L (kot zahvala cesarju Lipotu) ter bil prenovljen v baročnem stilu. V gradu so danes stalne terčasne razstave. Mi smo si ogledali razstavo »Grad na prežih«, katera pripoveduje zgodbo gradov, ki so branili Evropo pred turškimi napadi, arheološko razstavo Oloris, ki se imenuje po ledinskem imenu ravnin-

skega predela Panonske nizine pri vasi Dolnji Lakoš. Prekmurje je, kot kažejo najnovejša arheološka odkritja, izredno bogato z najdbami iz obdobja prazgodovine. Med najdbami je največ lončenine: lonci za shrambene namene, sklede, skodelice, ampak našli so tudi sledove stavb.

Ogledali smo si še spominsko sobo Györgya Zale, ki je bil eden najbolj znanih, delovnih in zavzetih kiparjev na prehodu prejšnjega stoletja, utelesil je mnogo ju-

žarske in Slovenije, o stanju manjšin, o naših problemih. Po kosilu smo se poslovili od naših gostiteljev in se napotili proti Veliki Polani. Tukaj smo se ustavili pred cerkvijo, ki so jo zgradili v času, ko je tu župnikoval g. Sakovič, ki je deloval tudi na Dolnjem Seniku. Potem smo se peljali do Turnišča. Tu smo pa videli romarsko in župnijsko Marijino cerkev, kamor so med drugo svetovno vojno redno hodili romarji tudi iz Porabja. Zanimivo je bilo videti, kako

Na sedežu prekmurskih Madžarov.

ravljamo svoje naloge, zahtevno do sebe, do svojih otrok, do svojega okolja, sprejemamo življenjske naloge, že starejši bogato življenjsko modrost posredujemo mlajšim generacijam, z večletnimi izkušnjami na plečih poskušamo lažje živeti, se malo spočiti.

Tudi leto poteka v nekem smislu ciklično. Spomladi smo na vseh področjih naših dejavnosti najbolj aktivni. Novo leto ponavadi začnemo z obljubami, da bomo pri tej ali oni zadevi ravnali drugače. Spomladi se še trdno držimo tega. Vroče poletje nas ponavadi muči, utrujeni gremo na dopust, da bi se napolnili z novo energijo. Jesen je spet čas aktivnosti. Počitek med delovnimi dnevi nam nudijo izleti, novi kraji, novi znanci nam dajejo nove impulze, pobude. Predsedstvo Državne slovenske samouprave se je odločilo, da je zgodnji jesenski čas najbolj primeren za organiziranje izleta v Slovenijo, katerega naj bi se udeležili vsi člani lokalnih slovenskih samouprav.

27. septembra jutraj ob pol osmih smo že vsi udeleženci

vne slovenske samouprave, predstavil dnevni program. Zvedeli smo, da bo polovica izleta kar delovna.

Naša pot je peljala čez mejni prehod Verica-Čepinci. Hladnemu jutranjemu vremenu je sledil sončen dan. Čez gričevnato Goričko smo prišli do Lendave, kjer stanaš čakala Ana Dancs, sekretarka Prekmurske madžarske samoupravne skupnosti, in György Tomka, predsednik Prekmurske madžarske samoupravne skupnosti. Na uradu smo se usedli v sejni dvorani skupnosti, kjer so nam gostitelji najprej ponudili kavico, osvežilne pijače ter svojo prijaznost. Gospod Tomka nas je pozdravil ter izrazil, da je vesel našega obiska. Potem je govoril o Madžarih v Sloveniji, o njihovem današnjem položaju, o delu Madžarske narodnostne samoupravne skupnosti. Povedal je, da ga najbolj veseli, da imamo spet priložnosti za sodelovanje mi, ki nas je trianonska meja ločila, kajti v Evropsko unijo bomo vsakakor stopili skupaj. Naši stiki bodo gotovo olajšali napredovanje Madžarov v

Pred turniško cerkvijo.

naših, a hkrati tragičnih trenutkov in osebnosti madžarske zgodovine. Njegovo najbolj znano delo je milenijski spomenik na Trgu herojev v Budimpešti. Na koncu našega obiska v lendavskem gradu smo si še ogledali dvorano, kjer ima današnje mestno vodstvo svoje svečane seje.

Potem, ko smo se seznanili z bogato kulturno dediščino lendavskega gradu, smo se napotili proti t. i. Lovski hiši na kosilo. Med potjo smo si še ogledali nekatere značilnosti mesta, cerkve, kipe, spomenike ter tudi nove zgradbe v Lendavi. Med kosilom smo se pogovarjali o starih časih, zanimivi spomini so prišli na dan iz naših mladih let. Pri eni od miz so razpravljali o današnji politiki, o gospodarskem položaju obeh držav, tj. Mad-

so arhitekti združili dve cerkvi s skupno, vmesno steno. Najstarejši del sedanje Marijine cerkve je bil zgrajen na začetku 13. stoletja v romanskem slogu. Leta 1915 pa je Turnišče dobilo novo cerkev, ki je vzporedna s staro in imata skupno vmesno steno.

V lepem popoldanskem času smo prispeli v Selo, kjer smo si ogledali Rotundo, »okroglo« cerkev, zidano v romanskem slogu z ohranjenimi freskami, starimi kakih 700 let. Bogastvo, lepota starodavne umetnosti nas je prevzela.

Dan smo končali s harmoniko in veselim petjem ter z obilno večerjo v Španovi domačiji v Moščancih. Hvala za možnost organizatorjem, hvala za prijaznost, za družbo vsem udeležencem.

Erika Koleč-Kiss

OTROŠKI

Iz lade moje stare mame

Duga lejta je najviše na brgej Male vesi stau ram od moje stare mame. Že se je skur vküper začo sinjavati. Pri srcej me je stisnilo in pravo sam si, ka tou ne smem dopisiti. Zavolo nje pa zavolo sebe tō nej. Tak sam se kcuj k deli vzeu in si obečo, ka ga vred vzemem, tē njeni ram. V tom deli sam gori na podi najšo njeno lado, ranč takšo, v steroj so inda svejta lidge nut skladali vse fele stvari. Moja stara mama je bila ranč takša in v ladi sam najšo...

Kloce

Bole kak sam prekapo po ladi moje stare mame, bole mi je po nousi nika škrabalo, kak če bi mi veter od nekec noso in nous nekšo sago po djapkaj pa po grūškaj. Prdišo sam kouli po podi, od kec bi tou leko šlou kouli po luf-ti, pa sam nej nika takšoga najšo. Venej je tō nej moglo biti nika takšoga, vej je pa bila eške mlada sprtolejt. Do te, gda do djapke pa grūške rasle, je še trno daleč. Šeu sam nazaj do lade in že pa me je začalo škrabati po nousi, tou znamenjuje, ka mora biti nika nut v ladi, nikša djapka pa eške kakša grūška. Dapa, boug moj, vej je pa lada dala lejta pa lejta zaprejtja, zdaj bi že dun vse gnilo gratalo. Kopo sam tadale po ladi in isko, ka bi tou leko bilou, tou, ka dene po djapkaj pa po grūškaj.

Bole kak sam isko, menje vüpanja sam emo, ka kaj najdem, če gljij je vse bole dišalo. Tak nagnouk se mi je v rokaj najšo eden mali, vküper zvezani vacelejžec, stkani iz lena. Ta sam ga dau in isko tadale. Dapa zdaj tak nagnouk več nika nej djalo po djapkaj pa po grūškaj.

Nazaj v ro-
ke sam
vzeu
tis-

ti vküper zvezani vacelejžec in prdeno. Ja, kak grūške pa djapke je dišalo. Raznok sam ga zvezo in nut v njem je bilou za prgiško djapkini pa grūškovi kloc. Vzeu sam je v rokou in je prdišo, prdišo, prdišo... in odišo. Nikan daleč nazaj. Stara mama je ranč vō-zaprala cejli svoj pa od mojoga staroga oče gvan-t. Pomalek ga je pejglala, stari oča pa je vanej iz vrbovoga šibja pleu prvi košar v tistom leti.

- Vrejmen se je vōminilo. Tē gvant zdaj nemo nūcali, drugi pride na red, - si je pripovedjala moja stara mama in pejglala tadale.

Dja sam odo kouli staroga očo. Gleda sam njegvo meštirjo, kcuj pa mantrou svojo mlado glavo in se spitalo, kak tou, ka si prste nut v šibe ne splete. Spitalo sam ga od toga pa eške od koga drugoga, un pa se je samo naraji smejau mojomu mlašečomi spitalvanji.

- Poj es nut, ka mi po-moreš gvant sklasi v omar, - me je pozvala stara mama.

Šou sam v ram in njoj po-mago nut sklasi eške topli, friški gvant.

- Tak, zdaj ga kakši pou leta nemo vōgemala, - je prajla, gda je biu sklajeni, dja pa sam škeu vküper

zaprejtj omarine dveri.

- Eške malo počakaj, - mi je prajla.

V prgiški je prinesla djap-kine pa grūškine kloce, v drugi rouki pa mali vace-lejžec, stkani iz lena. Kloce je dala nanga, ga vkü-per pobrala in zvezala z žutim falačkom pamuka.

- Tak, samo eške tou kcuj dejevta, ka de lepou dišo naš gvant, gda pride zanga cajt, - me je poboužala, djala vküper zvezani vacelejžec najviše na gvant in zdaj sam leko za-pro omar.

Gvūšen sam biu, ka držim v rokaj ranč tisti vace-lejžec, kloce pa ne vem, če so bile eške tiste, na stere si brodim najbolje za nazaj. Vej so se pri nas vsi-gdar kloce sišile. Dapa dja sam toga ipa nej emo nikši kloc, samo te stare kloce iz vacelejžeca. Vre-di, sam si pravo, in je na-zaj vküper zvezo nut v laneno stkanje. Dun majo eške krepko sago, sam si pravo, in je odneso v omar, kama sam si že znoso gvant iz varaša. Vörvali ali nej, ranč tak lepou je djalo, kak gda je inda svejta moja stara mama nut djala čistak friške kloce.

Miki Roš

Letovali smo v Sloveniji

KOTIČEK

Od Zveze Slovencev na Madžarskem smo najeli prikolico, ki je postavljena v kampu blizu Kranjske Gore. Odpeljali smo se v Gozd Martuljek. Od tod smo hodili na izlete v različne, čudovite kraje. Opisem vam zanimivosti.

Gozd Martuljek: manjši turistični kraj v izjemnem gorskem okolju. Južno od naselja se nad dolino dviga v polkrogu gorsko ostenje Martuljekove ali Špičkove skupine. Nad dolino je dobro ohranjen gorski gozd. Območje te gorske skupine z dolino potoka Martuljka je bilo 1949 razglašeno za krajinski park, od 1981 pa je vključeno v Triglavski narodni park.

Blejski Vintgar: skozi okoli 1,5 km dolgo in 300 m globoko sotesko teče vodnata Radovna z brzicami, tolmu-ni in manjšimi slapovi. Reko je pred izlivom v Savo pri Bledu zajel Bohinjski ledenik, voda se je pretakala čez preval proti Savi Dolinki. Zaradi velikega padca se je Radovna razmeroma hitro zarezala v apnenčasto pobočje s kratko, a ozko in

globoko sotesko. Celotna soteska s 13 m visokim rečnim slapom Šum v spodnjem delu je kot naravna znamenitost del Triglavskega narodnega parka.

Vršič: je najbolj znan gorski prelaz v slovenskih Alpah. Prvo cesto so v vojnem času, leta 1916 zgradili z rokami ruski vojni ujetniki. V ozadju sta Mojstrovka in Trav-nik.

Slap Savica: kot je navdušil Valentina Vodnika, prav tako tudi mene. Savica priteka iz kraške vodne jame, napajajo jo vode Komne in Doline Triglavskih jezer. V prvi svetovni vojni so pod slapom zgradili elektrarno. Preživela sem čudovite dni v tem okolju. Za spomin sem si naredila mnogo slik, ker o teh čudovitih krajih ne morem samo pripovedovati prijateljem, morajo nekaj nepozabnih trenutkov tudi videti. Hvala staršem in Zvezi za bogate doživljaje.

Tamara Škaper
Gimnazija Monošter

Astronomski tabor »Kmica« 2003

Poleti sem bila v astronomskem taboru v Sloveniji. Tabor je trajal od 21. do 27. avgusta. Prve tri dni smo bili v Sloveniji, potem pa v Monoštru. Zelo dobro sem se počutila in veliko sem se naučila. Spali smo v šoli v Gornjih Petrovih, zvečer pa smo si šli ogledat zvezde. Vsako noč smo bili v naravi in smo gledali zvezdice s teleskopom. Videli smo tudi Mars, ker je bil blizu Zemlje. Naslednji dan smo imeli predavanja. Fotograf nam je razlagal, kako se lahko fotografira nebo in s kakšnim aparatom lahko delamo fotografije. Potem je pa astronom razlagal, kako se rodijo zvezdice in kako umrejo. Gledali smo nastanke zvezd, pogovarjali smo se o sončnem mrku, o zvezdnem utrinku, potresu itd. Tretji dan smo s teleskopom gledali sonce in pege na soncu. V nedeljo smo prišli v Monošter, v poned-

lek pa smo šli na Blatno jezero. Zvečer smo imeli predavanje o grških bogovih in mitologiji pa o astronomiji v starem veku. V terek je prišla novinarka, ki nas je intervjuvala. Vprašala je, kako sem se počutila v taboru, kje sem slišala, da bo ta tabor, če sem razumela astronomske stvari in če bom šla v tabor tudi naslednje leto. Zadnji dan smo dobili majico z napisom »Kmica«. Zvečer je bil poslovilni večer, v sredo pa smo šli domov.

Zelo dobro sem se počutila in mislim, da bom tudi naslednje leto šla v ta tabor.

Lilla Fasching
Gimnazija
Monošter

KAUT

MLAŠEČI

V Števanovci so že pa nika vönajšli

Večkrat smo že pisali od toga, ka v Števanovci dela Društvo za lepšo ves. Dostafele programe so že meli, žetvo, mla-

velkiva plakata, naj bi priložnostni revizori se nej kaj zmejšali. Pa gda so gobe pa grbanje skauz poglednili, so

»škir« za malanja, risanje, na konci so pa njina »dela« na eni velki tabli razstavili. Etakši dvečerek pa ne more

titev, kositev, branje kukarce pa tak tadala. So že menili predsednika tū, zatok ka je prejšnji predsednik - Laci Kovač - župan postano, etak je pa predsednica gratala Mariana Fodor.

se kújarce vcuj spravile gobe pucati pa gor rezati. Samo ka se njim po cajti že vse vrtilo, zatok, ka so lúdje samo noslili, nosili pa nosili gobe pa grbanje.

Te je števanovski »Kosar

Za 28. september 2003 so si tau vönajšli, ka do v gauščo šli grbanje pa gobe brat. Ka najdejo, tisto vse spečejo pa skujejo pa do se etak zabavali. K tomii so se trno pripravljali pa so po dveji vöri že samo tau nastrejgali, če stoj dš kakšim košarom ali cejkarom pa nese gobe, grbanje. Nej je trbelo dugo čakati, gda sta se dveji ženski nut postavile pa sta takše lejpe grbanje prinesle, ka je cloveki sapa stanila. Pšanični so lejpi, depa dinski so ešče lejpi. Gobe so tū prinesli pa so vsi samo tau gledali, če so nej naure gobe. Ranč zatok je Laci Kovač vöpeso dva

band« začno igrati pa v dobro volau spravlati nas, ka smo na sramoto nika nej delali, samo smo kakše špicare požirali pa vcuj gledali, kak drugi delajo. Pa na nas so organizatori tū mislili. Na staulaj so vsefele dobrote bile, pogače, grauzdje, djaboke, vino. Depa kak je že nehvaležen clovek, mi smo samo tau čakali, gda bau-dejo kreda fajn vöskobaceni grbanji pa pörkölt. Med tejm so pa naše mlade kújarce tak delale, roke so njim tak šle kak motola. Organizatori so se nej spozabili od mlajšov tū nej. Eden sto so njim napravili pa so tam leko v roke vzeli

brez toga oditi, ka bi se kaj veseloga nej zgodilo. Dveji pijane babe so nevzaučim zošpilale, kak je te, gda se one malo nacukajo pa te vsakšoga vidijo pa šinfajo. Berta Dončec pa Marija Kosar (Szösi) sta se nut naravnale za pijane babe pa sta v smeji spravljale navzauče lúdi.

Gobe so se skújale pa spekle, mi smo je pa požirali kak reca nokedli. Organizatori so tau tū nej pozabili, ka bi nagrade delili. Najvekšo nagrado je dobiu zakonski par, šteri na edno dobro večerjo leko de na Verico v penzion. Dali so za nagrade šampanjec, vino zatok, da bi tadala dobro volau davali lúdam za sodelovanje. Gob, grbanjov je spoj dosta bilau pripravljeno, depa na konci je vse sfalilo, lúdje so je žmano zeli. Dobra vola, muzika je pa nej falila. Nistarni so na drugi den tak stanili, ka so v cejlom teji čutili prejšnji den.

Gda sam prišla nazaj domau iz Števanovec, sam srečala svojoga mladoga prijatela pa sva si malo pogučavala o tejm, gda je on etak pravo: Vse kaj takšo je pametna stvar. Nej bi bilau na kvar takšo organizirati zatok, ka se starejši spominjajo pa tačas ne sedijo v krčmej, tej mladi pa vidijo, kak so njigvi stariške, stari stariške živeli.

I. Barber

Lepote stare Sobote v Somboteli

Premurskega slikarja Ernesta Bransbergerja so člani sombotelskega slovenskega društva spoznali na njegovi domačiji v Korovcih, kjer ima galerijo. Leta 2002 je bila v sombotelskem Skanznu v slovenski hiši na ogled razstava »Od panonskih ravnin do Jadranskega morja«. Na razstavi

Jože Vild, Ernest Bransberger in Lojze Veberič

Med publiko (v sredini) gospa Medika Benko (rojena v Korovcih)

Vild. O vsaki sliki in vsaki stavbi je znal povedati kakšno zgodbo, osebo doživeti. Otvoritve so se iz Murske Sobote udeležili še Ester Pleša, Darinka Zorec in Janez Kovač. Pozdrave župana mesta Szombathely je navzočim predal svetnik Endre Gombás. Razstavo je finančno podprlo Mintistrstvo za kulturo RS.

likovnih del članov likovne skupine Društva upokojencev Murska Sobota so sodelovali: Ernest Bransberger, Vlado Sagadin in Lojze Veberič. Letos septembra je Ernest Bransberger pripeljal v Sombotel slike, ki predstavljajo stare stavbe v Murski Soboti. Take, ki stojijo še danes: Hotel Dobray (zdaj Hotel Zvezda), Hotel Slon (zdaj Hotel Diana), Szaparyjev grad (zdaj Pokrajinski muzej) itn. In take, ki jih več ni: Židovska sinagoga, Kino Ditrich, Sočičeva kavarna, Vaga v Čirovi hiši, Casino.

Razstavo je odprl predsednik Komisije za kulturo in izobraževanje Zveze društev upokojencev Slovenije Jože

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica **Marijana Sukič**

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1,

p.p. 77,

tel.: 94/380-767

e-mail:

porabje@mail.datanet.hu

ISSN 1218-7062.

Tisk:

SOLIDARNOST D.D.

Arhitekta Novaka 4

9000 Murska Sobota

Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.